

vényünk gyökeres revízió alá véssék. Az 1868 ki 38. törvénz sok intézkedése már nem is érvényes és sok intézkedése olyan, a min feltehetően változtatni kellene. E törvény ki van próbálva, hiányai minden irányban ismeretesek. A revízió ideje, épen haladásunk fokozása érdekében, kívánatos volna.

E reformok közé számítók mi a polgári iskolákra a hat évi tanulmányi időnek négy évre való leszállítását. Hat év igen sok hat évi osztály után: négy év elegendő volna. Ha ezen iskola tantervének némely hiányait segítve lesz, iparosoztályunk inkább fog tolni ezen nagyhatású intézetek felé.

Napi hírek.

— **Simonffy Imre** kir. tanácsos polgármester városi ügyekben a ma reggeli gyorsvonattal a fővárosba utazott.

— **Uj ev. ref. iskolák építése.** A kis-hatvan utcazi 1407 sz. telken és az ispotály laponos a város által építendő ev. ref. elemi iskolák építésére az árjelítés jövő héten fog megtartatni. Az egyiknek építési költsége 8069, a másiké 6628 frta van előirányozva. Mindegyik iskola épületben lesz egy-egy tanterem s egy egy tanítói lakás.

— **Népesedés.** Debreczenben április 6-tól 12-ig terjedő héten született ev. ref. (421—452. anyak. t.) élve 16 fiú, 13 leány, halva 3 fiú, együtt 19 fiú, 13 leány = 32 (29 törvényes, 3 törvénytelen). Egybekelt 10 pár. — Rom. kath. (96—101. anyak. t.) élve 2 fiú, 4 leány = 6 (törvényes). — Izr. (42—43. anyak. t.) élve 1 fiú, 1 leány = 2 (törvényes). Született összesen 22 fiú, 18 leány = 40 gyermek. — Meghalt ugyanezen idő alatt 14 fi., 8 nőnemű = 22 egyén. Ezek közül ev. ref. 19, r. kath. 2, g. kath. 1.

— **A király Székelyhídon.** Biztos forrásból eredő értesülések szerint a Nagyvárad és Debreczen között tartandó hadtestgyakorlatok alkalmából a Felsőlegye három napot fog tartani Székelyhídon; lakásán Stumberg József gr., ottani nagy birtokos kastélya fog szolgálni. Az eddigi megállapodások szerint a felsőlegye szept. 13-tól 16-ig fog Székelyhídon tartózkodni. Báró Beck vezérkari főnök e hó 9-én Marigátról Székelyhídon és Nagylétán át Debreczenbe utazott. Ezen út is a hadtestgyakorlattal áll összefüggésben. A kilátásba helyezett királyi látogatás híre gyorsan terjed az Érmelléken, s általános örömet okoz.

— **Lövészet.** Április 13-án tartott lövészet eredménye. Díjat nyertek: legjobb mély lövéssel Kovács Gyula 1 db. 2 frtos tallért, legtöbb körülvéssel Szűcs Károly 1 db. 1 frtos tallért.

— **Az ev. ref. egyházi adóknak végrehajtás** után leendő behajtása tárgyában következő hirdetés tétetik köze: „A debreczeni nagytisztviselői és tekintetes ev. ref. egyház presbyteri közgyűlésének a szentesített szinatti törvények 5. §-a értelmében hozzám írték azt, hogy megkeresése folytán, hogy miután az egyházi adók, sem az egyházi adósúrgörtek, sem a városi utcabiztosok felhívására és sürgetéseire, az egyház hátrányára, évek óta nem folytak, a már nagy összegre felgyűlt egyházi adó követeléseknek végrehajtás után való behajtásában a közigazgatási hatóság nyújtson segédkezet: m. kir. Pénzügyminiszter urnak 72,752/1888. sz. a kelt körren-

delethe alapján értesítettnek az ev. ref. egyház illető tagjai, hogy egyházi adó, és az országos egyházi közalapot illető, lejárt tartozásuknak most már a közadók módjára, a törvény szigorával, végrehajtás után leendő behajtása iránt lett az intézkedés megtéve; miért is a végrehajtás kellemtelenségeinek kiküldése végett a mielőbbi fizetésre azon figyelemzettel hivatnak fel, hogy a kik az 1890 Május 31-ig tartozásaikat be nem fizetik — azoktól azok a végrehajtási költségekkel együtt, kényszer behajtás után vétetnek be, és hogy valamint más adóknak, úgy az egyházi adóknak felvételére is csak az illető pénztárnak vannak jogosítva, ennélfogva egyházi adótartozásaikat az egyház pénztárába a pénztárnok kezeibe fizessek, mert kizárólag csak pénztári nyugtákkal igazolt fizetések tekintetnek érvényeseknek. Debreczenben, 1890. Márczius 20. Simonffy Imre m. k. kir. tanácsos polgármester.

— **Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága** tegnap tartotta április havi ülését gr. Degegnfeld József főispán elnökelete alatt. Az ülés lefolyásáról holnap részletes tudósítást közlünk.

— **Az ifluság muuikálódása.** Megjelent a debreczeni főiskola „hittanszaki önképző társulata“ által kiadott „Közöny“ április havi száma a következő tartalommal: „Az Ur imája“ Rougemont Fr. után Dézsi Lajostól. „A szabad akarat kérdése“ (Erasmus és Luther vitája) — „n. től.“ „Az élet álom és az álom élet“ (Költemény) Jánosy Zoltántól. „A képtisztelet a ker. egyházban“ Balogh Ferenc 3 th-tól. „Habakuk próféciáinak ismeretése“ Bartók Jenő 4 th-tól. „Polykarp levele a philippeliekhez“ (görögül) Dézsi Lajostól. Vegyes közlemények.

— **Debreczen 1888/9. évi népoktatási állapotáról** K. s. József tanfelügyelő terjedelmes jelentést adott ki, a melyet közelebb részletesen ismertetni fogunk. Ezuttal csak annyit említnék meg abból, hogy a 7569 főre menő tankötelező 6488 gyermek járt iskolába, s hogy a kir. tanfelügyelő felügyelete alatt állott intézetekre az 1888—9. tanévben fordított kiadások összege 115728 frt 41 krt tesz.

— **A debreczeni önkéntes tűzoltó egylet** vasárnap d. u. tartotta évi rendes közgyűlést Boczkó Sámuel főpáncsnok elnökelete alatt. — A felolvasott évi jelentés főbb adatai ezek. A tagok száma volt 11 tiszteletbeli, 74 alapító, 111 pártoló és 148 működő. A működő tagok létszáma 161-ről 148-ra szállott alá, dacára annak, hogy a múlt év folyamán 53 új tag avatottat fel. Tűjelzésre 25 szőr, vaklármára 4 szer vonult ki az egylet. — A leltár szerint az egylet vagyona felszerelésekben 11528 frt 40 krt, mely a megelőző évi leltárral egybevetve 1093 frt 59 krt. vagyon emelkedést mutat. A múlt évben egy 800 frtos szerkesztés és egy 300 frtos vizszállító kocsi szerkesztett. A pénztári forgalom tett 4668 frt 30 krt. bevételt s 4663 frt 59 krt. kiadást. A segély alap az év végével 453 frt 14 krt. szaporodott. — A jelentések tudomásul szolgáltak s a felmentvény gyűjtő P. k. s. István pénztárnoknak, mint Scheitel Márton szerárnoknak megadott. Végül a főpáncsnok indítványára elhatározottat egy rendtartó osztály szervezése; elfogadottat főpáncsnoknak egy másik indítványa is a tisztek rendfokozatára vonatkozólag. Ezzel a közgyűlés véget ért.

idegen nő valami dallal akarja bezárni a hangversenyt.

Aztán lassan hozzá tév: — „A Stradellából fogom énekelni a templomi dalt.“

Midőn a társaság meghallotta, hogy a titokteljes idegen fog énekelni beomlott ujba a terembe, s körülvette a zongorát, mely mellett Donna Fidèle egy igazi művésznő szabadságával kezdette gyönyörű hangján énekelni:

„A bünbánónak
Kegyelmez őh uram!“
A vendégek arczán láttam az elragadtatást, melyet az isteni hang idézett elő. Zuané felemelte fejét s az énekesnő felé fordította. Midőn mely meghatótsággal énekelte a végszókat:

„Lábaidhoz leborulva
Tagjaim örök tűz járja.“
Fülgrott, s mialatt arczát harag és düh torzítá el, kinyitá karjait s átkot mondott, mely végig zúgott a termen. Ugy látott, mintha az énekes nőre akart volna rohanni Mi vissza tartottuk.

Donna Fidèle arczára nyomta kezét, s keserű fájdalom folytatta hangon így szólt: — „Nem énekelhetek tovább.“
A vendégek sejtették, hogy a világtalan küzt s kőzte valami talányos viszony van s feszítették agyukat és képzelődésüket, hogy e titkot kitalálják.

Néhány férfi Fidèlehez sietett felajánlani segítségét, de ő mindenkit visszautasított, s helyére ment a pamlaghoz, hol a hangverseny kezdetekor ült.
Mi fel és lejárva a teremben, pénz gyűjtöttünk az agnagnak, ki már türelmetlenkedett. Mikor a kis Prino a pamlag közelében járt, fölemelkedett, s a pénzes tányérba egy gyűrűt dobott be.

E pillanatban így kiáltott Zuané: Köszönöm adományát mindenkinek. Küldjék el a marseillei kolera betegeknek, — nekem egy garas sem kell bele.“

És visszautasítólóg tartotta maga elé kezét és hangjában regett a harag.

Egy gyűrűt is adtak, szolt a kis Prino odanyujtva a tányért, melyben a Donna Fidèle ajándéka volt.

A világtalan utánna nyult sokáig forgatta a gyűrűt, s aztán felkiáltott: — „A gyűrűt semfogadom el, s felhívom azt a — személyt, ki adta, vegye vissza. Ugy tudom, itt van a teremben.“
E szavakra elhallgatott mindenki, s a terem néma lön, mint a tenger mélye.

Erre ismét zongorához vezetette magát Zuané s mint mondá, köszönetül még egy darabot játszott. Hanem ez olyan gyengén sikerült, hogy valamennyi vendég elhagyta a termet.
Donna Fidèle és én maradtunk Zuanével.

— „Ugy érzem, — szolt a világtalan — hogy minden vendég eltávozott. Hol találom meg azt a velencei urat, ki ide kísért?“
Hozzá közeledtem e szavakkal: — „Rendelkezésre állók.“
Az öreg megragadta karom s felkiáltott: — „Hallgassa meg felvilágosításom, melylyel ugy önnök, mint hangverseny hallgatóinak tartozom... Nem fogadhattam el az összegyűjtött pénzt... mert volt közte egy darab, melyet az én unokahagom adott, — az, ki engem, ki mint atyja bántam vele, elhagyott és megesalt!“

Fidèle az ablaknál állva nézte a holdat, s ugy tett, mintha egy szót sem hallott volna a borzasztó vádból.
Az öreg folytatá: — „Az a gyűrű előttem egykor becses, igen becses volt. Ma pedig nndorral dobom el. Eszrevettem, hogy Fidèle erőszakolt nyugalma megtört, s boszusan fordult felénk. — Menjünk haza — mondám Zuanénak, — ki erre haragosan felkiáltott: — „Nem, mig mindenki nem hallotta, nem megyek. Ehséget szenvedtem, koplaltam, csak hogy pénzt szerezzek, melylyel ezt az átk... művésznő let. Signora Fidèle Olaszország első

Magyarok Konsztantinopolban. A magyar turista-társaság, mely e hó elsején utazott Konsztantinopolba, minden oldalról szíves fogadtatásban részesült. Münir pasza főosztályvezetőjénél a magyarok küldött-főosztályvezetőjénél a magyarok küldött-ségbe b. Nyáry Jenő vezetésével mellett jelent meg. Ez alkalommal nyújtották át a szultánnak szánt magyar iparcikket. A basa színekével és fekete kávéval kínálta meg vendégeit, mialatt a tulipános ládába zárt díszes iparkészítményeket elküldték a szultánhoz, kitől negyedóra mulva az az írásbeli üzenet érkezett, hogy örömmel és köszönettel fogadta az emléktárgyakat, mint a magyarok rokonszenvének bizonyítékát. Ott volt akkor a magyar eredetű Mahmud Hamdi (Freund) pasza is, ki szabadságharcunkban Nagy Sándor alatt harcolt, a világsi katasztrófa után Törökországba menekült s ott minden rangfokozatát a csatatéren nyerte, a „musir“ sálgig jutva. A magyar kirándulók előtt megjegezte, hogy valahányszor magyar szót hal sebesebben dobog fel a szíve. — Alig hogi vége volt a fogadtatásnak, a társaság 10—12 tagja báró Calice nagykövehez ment előről és ezt még jóformán ki sem pihenték, márie az egész társaság a szultán által rendelt díszlakomára vonult. Az asztalnál, hol a társaság férfi tagjai foglaltak helyet, a szultán képviselőjében Black bej, Pera polgármestere elnököl. A nők külön páholyokban helyezkedtek el. A banket alatt görög zenészek játszottak. A banket alatt görög zenészek játszottak, elhuzva még a „Beszegédtem Tarnóczára bojtárnak“ kezdetű magyar nótát is. Black bej a szultán nevében a magyarokat köszöntö fel, erre báró Nyáry Jenő válaszolt magyarul, a szultánt üdvözölve; e felköszöntőt dr. Kunos Ignác, a társaság vezetője és tolmácsa, fordította, le török nyelvre. Minthogy sokan tosztoztak, a kiránduló társaság egy tagja oda szolt Black bejnek, hogy mar bizony nálunk Magyarországon az a rossz szokás dívik, hogy a pohárköszöntőknek nincs végehozsza, mire a bej azt felelte, hogy „minden nagy nemzet beszél: a nemzetek nagyokká lesznek, mert beszélnek, ezért csak hadd beszéljenek a magyarok, szivesen hallgatjuk!“ A polgármester különben is merre gróf Teleki Lászlót, gróf Andrássyt és jó barátáiban van Klapka tábornokkal. Másnap a társaság több tagja főkereste Ghazi Ozman pasát. Báró Nyáry díszkeresztet vitt magán. Báró Nyáry díszkeresztet vitt magán. Báró Nyáry díszkeresztet vitt magán. Báró Nyáry díszkeresztet vitt magán.

— **A „Debreczen-Nagyvárad Értesítő“**, a legrégibb magyar lap, szerkesztéségi helyiségét május hó elsejével áttesszi a megyeházzal szemben levő Sárossy féle házba. Ugyanoda tétetik át a Zichermann Hermann jó hírnevű tudakozó-intézte is.
— **A vasúti fe szolamlások gyorsabb elintézése** érdekében kereskedelmi és iparkamarán a következő felhívást intézi az érdeklét izleti körökhoz: Kereskedői körökben ismételtlen panaszok merültek fel a miatt, hogy a fizetett szállítási díjtöbbletek visszatérítése tárgyában a vasutakhoz benyújtott felszólamlások és visszkeresetek késelemesen intézettek el. A kereskedelemügyi magyar kir. miniszter ur ezen panaszok alkalmából a vasutakat ismételtlen utasította a szóban levő reklamációk lehető gyors és pontos tárgyalására, másrészt azonban meggyőződést szerzett magának arról is, hogy a szállító közönség sem alkalmaszodik kellőképen a vasutak díjszabásában foglalt határozományokhoz és sok esetben maga okozója a késelemeknek, amennyiben többnyire nem kellőg felszerelve, gyakran csak évek múltán nyujtja be felszólamlásait és nem is fordul minthoz a visszkereset elintézésre illetékes vasuthoz. Szükségesnek találjuk ennélfogva a szállítókat, első sorban a kereskedői és iparos köröket figyelmeztetni azon követelményekre, melyekkel visszatérítési igényeik gyors elintézését előmozdithatják. Nevezetesen gyorsítani és egyszerűsíteni fog az eljárás: 1. ha a felszólamlások lehetőleg rövid idővel a szállítás után eszközöltetnek; 2. ha a fuvarlevelek kisebb csoportokban, nem pedig szazanként egyszerre adatkak be; 3. ha azon fuvarlevelek, melyek csak egy vasut vonalán eszközölt szállításra vonatkoznak, elküldöitve nyujtatnak be azoktól, melyek több vasuton történt szállításra vonatkoznak;

— **A torokgyűlés és a kénvirág.** Egy orvos ál titolag megtárlja a módját annak, hogy a torokgyűköt kénnel megint lehet gyógyítani.

énekesnői közé tartozott. Hanem egyszer aztán megfedekezett arról az esküjéről, melyet gyermekkorában tett, hogy csak a művészeget fog élni, s megszökött. Miért? Mert egy gazdag férfi nőül vette, s engemet, a szegényt magamra hagyott. Megölte szívetem.“

A haragvó aggot kiteszkoltam az ajtón, s ő ott is kiáltotta: — „Az isten megverte a hütlent. Az a férfi, kiért földözta szerelmét, hírnevét, dícsőségét, hirtelen meghalt. Az ég boszuja volt.“

E szavakra Fidèle ezzel a kiáltással: — „Istenem mennyire gyűlöl!“ ájultan esett a földre.
Zuanét a milánói zongoraművészzel lakására kísértetem. s az ájult asszonyhoz siettem. Szemét fölnyitva, s nehezen fölemelkedve susogá:

— „Vezessen ki a szabadba.“
Átmentünk a terrasson s fölfele mentünk a hegyen, melyen az ősvényeket bevilágította a hold. Fidèle egy kiugró sziklán megállott és így szólt: — „Ma utójára beszélek önnel, mert sohas-m fogjuk egymást látni. Az öreg, ki eltasztított magától, nem nagybátyám, hanem apám.“

— „Ő eltagadott, csupa gyűlöletből. Az a férfi, kinek neje lettem, édnéni tette előttem a földet s aztán meghalt. És megbocsátott szívében Zuanénak, ki őt átkozta. Csak abba nem egyeztet bele, hogy mint atyám kívánta, a szinpadra lépjek.“

— „Miután szerelmemet koporsóba zártam, csak egy óhajom volt: kibékülni atyámmal. De ő visszautasított.“
— „San-Bernardinoba jöttem s vártam, mig hangversenyezni fog, mert megtöltötte, hogy háza küszöbét átlépjem, — dallal akartam rá hatni. Azért választottam a „Stradella“ templomi áriáját, mert annak szövege legjobb tolmácsa volt érzelmeimnek...“

— „S hogy ez sem hatotta meg atyámat, a végsőhöz nyultam s anyám gyűrűjét küldtem neki. Hiszen emléke él még bizonyosan lelké-

Az orvos a következőképp adja elő a kén alkalmazásával elért első sikerét: Kénvirágot hoztattam, abból egy pohár vizbe öntöttem és azt jól megkevertem. Ebből aztán minden órában egy evő kanállyal adtam a gyermeknek, elrendelve, hogy a vegyületet előbb fölrazzák. Ma-nap reggel a gyermek sokkal jobban érezte magát. Megújítottam orvosságot és a rákövetkező nap a gyermek tökéletesen meg volt gyógyulva, s csakis erős hurut maradt baja után. Azt hittem, hogy ez azon nyálkás hárttyák következménye, a melyek a légesőben visszamaradtak. Kértem tehát a szülőket, hogy őrizzék meg a hárttyákat ha a gyermek azokat ki találná köpní. Két nappal később erős köhögési roham vett erőt a gyermekben és a szülők elhoztak három borsó nagyságu nyálkadarabot. Az orvos megkezdte gyógykezelési módját, melyet minden esetben sikerrel alkalmazott! Figyelmet érdemel a következő eset is: Egy kis leányka haldoklófében volt; egyetlen hang nem tudott gégéjéből kijönni, a difteritis gumóit ott voltak fülein, nyakán, fején és arczán és sipoló lélekete husz méternyi távolságra is hallható volt. Az orvos ezüstnitratumot akart a gégébe bele erőszakolni, ezt azonban a szülők ellenezték, de megengedték, hogy a leányka este a kénoldattal lenyelje. — Másnap reggel — beszéli az orvos — a gyermek, kit elvesztettük hittem, újra éledezni kezdett és hangja is visszajött. A kénnel való gyógykezelést folytattam még az nap és 24 óra mulva a gyermek teljesen meg volt gyógyulva.

— **A „Debreczen-Nagyvárad Értesítő“**, a legrégibb magyar lap, szerkesztéségi helyiségét május hó elsejével áttesszi a megyeházzal szemben levő Sárossy féle házba. Ugyanoda tétetik át a Zichermann Hermann jó hírnevű tudakozó-intézte is.

— **A vasúti fe szolamlások gyorsabb elintézése** érdekében kereskedelmi és iparkamarán a következő felhívást intézi az érdeklét izleti körökhoz: Kereskedői körökben ismételtlen panaszok merültek fel a miatt, hogy a fizetett szállítási díjtöbbletek visszatérítése tárgyában a vasutakhoz benyújtott felszólamlások és visszkeresetek késelemesen intézettek el. A kereskedelemügyi magyar kir. miniszter ur ezen panaszok alkalmából a vasutakat ismételtlen utasította a szóban levő reklamációk lehető gyors és pontos tárgyalására, másrészt azonban meggyőződést szerzett magának arról is, hogy a szállító közönség sem alkalmaszodik kellőképen a vasutak díjszabásában foglalt határozományokhoz és sok esetben maga okozója a késelemeknek, amennyiben többnyire nem kellőg felszerelve, gyakran csak évek múltán nyujtja be felszólamlásait és nem is fordul minthoz a visszkereset elintézésre illetékes vasuthoz. Szükségesnek találjuk ennélfogva a szállítókat, első sorban a kereskedői és iparos köröket figyelmeztetni azon követelményekre, melyekkel visszatérítési igényeik gyors elintézését előmozdithatják. Nevezetesen gyorsítani és egyszerűsíteni fog az eljárás: 1. ha a felszólamlások lehetőleg rövid idővel a szállítás után eszközöltetnek; 2. ha a fuvarlevelek kisebb csoportokban, nem pedig szazanként egyszerre adatkak be; 3. ha azon fuvarlevelek, melyek csak egy vasut vonalán eszközölt szállításra vonatkoznak, elküldöitve nyujtatnak be azoktól, melyek több vasuton történt szállításra vonatkoznak;

ben s ez bocsánatot kér tőle számomra, gyermeke számára. Hiában... Miért is nem engedte meg hugom, hogy lábához vetve magam, bocsánatát kérjem? ...

„Hanem ezen már tui vagyunk. Minden vagyonom egy milánói ügyvédhez tettem le s kérem adja át neki végrendeletem, mi által kedves, drága atyám nagy vagyonhoz jut.“

Átvettém a végrendeletet. — Ő megfordult s lenézett a mélységbe, hol egy tő zöldben járszó hajbái látszóttak. — „Volt idő, — mondá összeborzongva, — mikor elfeledve, örökre nyugodtam, ott alatt szerettem volna eltemetve lenni.“

„Utálatos óhajás volt... Ha már én nem lehetek boldog, — legalább másokat fogok azzá tenni.“
Visszafordultunk s lejtöttünk a hegyről. Utközben elmondá, hogy azért írta be magát Fidelenek a névkönyvbe, hogy elrejtőzzék Zuané elől.

— „Ez keresztnevem. Azt jelenti: hü. És én... hü is voltam egész életemben. Atyám, ha tudta volna ittlétem, nem adott volna hangversenyt.“
Mikor ismét a szálloda terrassán voltunk kezét nyujtá s így szólt!

— „Holnap elutazom.“
— „Hová?“ kérdém.
— „Ön, de csak ön, ki irántam és enyém iránt igaz barátságot mutatott, megtudhatja. Marseillebe megyek, hogy mint igralmas nővér szolgáljak a kolera-kórházban...“
— „Aldozata lesz önmagának!“ — kiáltám ijedten.

— „Tudom,“ mondá, mig ajkán tiszta mosoly jelent meg.
— „Ígérje meg nekem, hogy Lisetta nem fogja megadni, hogy hová mentem?“
— „Ígértem,“ mondám meghatva.
Donna Fidèle kezét bucsura nyujtá, lehajította szép, bánatos fejét s visszatért a házba.

Fordította: F. B.

4 ha a felszólamlás igazgatóságához ut a leadási állomás írlamlások alkalmával vagy cimzett, hanem adatnak be, a felszólamlásokat az előirt ok vagy engedély nélkül, különben a kereskedő nyel is, kiválóan a érdekében fekszik, sorolt követelmény keltek tudomására, kükben ahhoz alkal-

— Oh azok a z i idyll volt. Nem ső eset hogy az u be. Ez az a kis szv a szigoru mama mrosan kimutatta a aztán egészen tiszt lett. A kis csaszok béje csinálta az egy ezt mondta neki: a nevelő kisasszony elfakadt sírva s rözölgetvén a szemé työgött: — En ne — Miért? hűled-eze pityergett a csöp remélődött a mam yalom? Földözött mára: — Mert tegnap a Gyula bá

A nagy angol kevesebb dráma, vésebb természetes felépített darabja: — nett természet Hamlet lelkében o megbosszolásának király eleni enged bármint van is ritak lenne ez ezett tott darabban neki vitázhatlan tény a darabja van a leg s mély filozófiával Dramaturgia kifogás alá esik n hanem magának E mely alakra a meg akart ráakgatni, l majdnem elvész a

— **A nagy angol** kevesebb dráma, vésebb természetes felépített darabja: — nett természet Hamlet lelkében o megbosszolásának király eleni enged bármint van is ritak lenne ez ezett tott darabban neki vitázhatlan tény a darabja van a leg s mély filozófiával Dramaturgia kifogás alá esik n hanem magának E mely alakra a meg akart ráakgatni, l majdnem elvész a

— **A nagy angol** kevesebb dráma, vésebb természetes felépített darabja: — nett természet Hamlet lelkében o megbosszolásának király eleni enged bármint van is ritak lenne ez ezett tott darabban neki vitázhatlan tény a darabja van a leg s mély filozófiával Dramaturgia kifogás alá esik n hanem magának E mely alakra a meg akart ráakgatni, l majdnem elvész a

— **A nagy angol** kevesebb dráma, vésebb természetes felépített darabja: — nett természet Hamlet lelkében o megbosszolásának király eleni enged bármint van is ritak lenne ez ezett tott darabban neki vitázhatlan tény a darabja van a leg s mély filozófiával Dramaturgia kifogás alá esik n hanem magának E mely alakra a meg akart ráakgatni, l majdnem elvész a

— **A nagy angol** kevesebb dráma, vésebb természetes felépített darabja: — nett természet Hamlet lelkében o megbosszolásának király eleni enged bármint van is ritak lenne ez ezett tott darabban neki vitázhatlan tény a darabja van a leg s mély filozófiával Dramaturgia kifogás alá esik n hanem magának E mely alakra a meg akart ráakgatni, l majdnem elvész a

— **A nagy angol** kevesebb dráma, vésebb természetes felépített darabja: — nett természet Hamlet lelkében o megbosszolásának király eleni enged bármint van is ritak lenne ez ezett tott darabban neki vitázhatlan tény a darabja van a leg s mély filozófiával Dramaturgia kifogás alá esik n hanem magának E mely alakra a meg akart ráakgatni, l majdnem elvész a

— **A nagy angol** kevesebb dráma, vésebb természetes felépített darabja: — nett természet Hamlet lelkében o megbosszolásának király eleni enged bármint van is ritak lenne ez ezett tott darabban neki vitázhatlan tény a darabja van a leg s mély filozófiával Dramaturgia kifogás alá esik n hanem magának E mely alakra a meg akart ráakgatni, l majdnem elvész a

4 ha a felszólamlás mindentör azon vasut igazgatóságához intéztetik, melynek vonalán a leadási állomás fekszik: 5. ha oly felszólamlások alkalmával, melyek nem a feladó vagy címzett, hanem egy megbízott által adatnak be, a felszólamlásra vonatkozó megbízatás az előirt okmányokkal (meghatalmazás vagy engedély) igazoltatik. Miután pedig az e részbeni eljárás kellő megtartása, mely különben a kereskedő pontosság követelménye is, kiválóan a kereskedő és iparos körök érdekében fekszik, a kamara a fentebb elősorolt követelményeket azzal hozza az érdekeltek tudomására, hogy jövőre saját érdekében ahhoz alkalmazkodjanak.

— Oh azok a gyermekek. Cinos kis házi idyll volt. Nem éppen újszerű, de nem első eset hogy az új nevelőnőcske nem válik be. Ez egy a kis svájci bonne meg, akit ma a szigoru mama menesztett. nagyon is hamrosan kimutatta a fogó fehéret. Hanem ez aztán egészen tiszta fehér. Mégis mennie kellett. A kis csacska Viczi, a mama édes bébéje csinálta az egészét. Mert mikor a mama ezt mondta neki: — Viczim, most eredj ki, a nevelő kisasszony sétálni visz... Viczi elfakadt sírva s rózsás keze-fejcskéjével dörzsölgetvén a szemé az ő ibolyácskáját, így pötyögött: — Eu nem mék a kisasszonyt! — Miért? hűledzett a mama. — Félek tőle, pityergett a csöpp kisasszonyka. — Félst? remüldözött a mama és miéért félst te anygalom? Főlédezett a pityogó anygal a mamára: — Mert engem is megkarmol, mint tegnap a Gyula bácsit.

Színház.

A nagy angol költőnek mindenestire legkevesebb drámai koncepczióval, s legkevésbé természetes tragikái összeitűközösen felépített darabja: Hamlet. Nem természetes, — mert természetfölötti motívum ébreszti fel Hamlet lelkében orvul megölt atyja halála megboszosulásának eszméjét, s nagybátyja a király elleni engesztelhetlen gyűlöletét. De bármint van is (mert fölösleges megszaporítás lenne ez ezerszer és ezerszer vizsgált darabban nekünk is újból foglalkozni) elvitázhatlan tény az, hogy Shakespeare ez a darabja van a legemelkedettebb költőiséggel s mély filozófiával megírva.

Dramaturgiai szempontokból bizony sok kifogás alá esik nemcsak a darab egészében, hanem magának Hamletnek az alakja is, — mely alakra a nagy költő annyira jellemzetet akart rákapatni, hogy a sok díszítés között majdnem elvesz a ruha színe, szabása.

És ép ezért aki nem tudja megtalálni, ehhez a csodálatos lélektani vonásokkal felruházott alak jellemzéséhez, megtestesítéséhez a helyes utat — aki a nagy gondolatok és nagy szavak tömkelegében kiereszti kezéből a jellemzés egységének fonálát — vagy pláne az a színész akinek főzélja egy-egy határos jelenet elszavalása, bizony hailyenektől látja Hamletet az, aki esetleg magát a munkát nem olvasta, az előtt teljesen elvesztetlen söt nevetésesen komikus alakká zsugorodik össze ez a szellemekkel konverzálo, örülten hadonázó, koponyákhoz beszélgető, érthetetlen szavakat összefecsező dán királyfi.

Ézert tanácsom mindenkinek, hogy a ki illuziót nem akarja lerontani, a ki gyönyörködni akar a lángész bámulatos teremtésében az olvassa el Hamletet, de megnézni csak művésztől nézze meg.

Nagy Imrénének Hamlet talán legregibb szerepei egyike — azok közül való melyekkel még a hetvenes években tünt fel — s így midőn a legtökéletesebb műgonddal kidolgozott, egyes részeiben szervesen összefüggő, egyetlen helyére nem illő szó vagy mozdulat által meg nem zavart alakítása teljességében gyönyörködünk — jusson eszünkbe az is, hogy azok a dolgok a miket ez a nagy művész két óra alatt végig produkált, azok egy hosszú művészi pálya megérlett gyümölcsei.

Üntudatosan van ez alakításban használva minden mozdulat, minden hangárnyalat. A lelkében érzett, bosszúvágyának s gyűlöletnek milyen érthető s fokozatosan fejlődő processussát nyújtja, mely azután elementáris erővel tör ki belőle a második felvonás végjelentésében — s az élet megfejthetlen problémáival foglalkozó tépelődő lelke kinos vergődését, a mint nem talál bizalmat, vigaszt nyújtó megfejthetést sem önmagában, sem a külvilágban — hogy ott látjuk elfojtott, majd kitörő lázas szavában, a tévedezve maga elé néző szemében.

Izgatott, tulérezékeny lelkiállapota minden fázisának festésére, kidomborítására mennyi színel, mennyi erővel rendelkezik.

Mikor a színjáték alatt a király bűnöse tudatában nem tudja tovább nézni az előadást, a tetten ért gazember felfedezése feletti gyönyörének — s a nagybátyja iránt érzett szenvedélyes gyűlöletének — ennek a két ellentétes lelkiállapotnak milyen egyöntetű kifejezését tudja visszaadni.

Szeméből a czel elérése feletti gyönyör beszél, ajkáról a gyűlölet szava harsog.

S dallamos szavával, hogy interpretálja azokat a lelketgyötrő észbontó eszméket a létről, nem létről, életről, halálról, becsületről, szereletről!

Elfojtot csak helylyel helylyel kitörő előadásában a hidegen bonozoló ész kinos biztossága mellett megcsendülni halljuk a szerető s boszútól libegő szív hangját...

Offáliával való jelenetében, melyet legtöbb színész viszatásztván, durva brutalitással

játszik meg — a gúnyoros hideg hangon, mint fátyolon át egy-egy könnyező, szempár — át-át tört a szív meleg fájdalma, a lélek nemes érzése — melynek fáj elmondani azt amit esze talán igaznak tart: a szerelem tisztaságában való hitetlenségét.

Bizony, bizony bámulatos művészi erő megnyilatkozását láttuk tegnap.

Hogy kevesen láttuk, annak oka talán az, a mit a multkor hallottam egy különben irodalommal foglalkozó, tisztelt barátom szájából.

— Kevés ember van a kinek lelki szükségletét képezne remekművek megértése.

Hozzá teszem:

— Kevés embernek van egyáltalában lelki vágya. És minek is lenne. Edimus... bibimus... Igy is megélünk. Sőt talán még jobban!

Különb, hogy kicsi az érdeklődés azon nem is csudálkozunk — mert hát ez nem operette primadonna kérdés!

Az előadástól kevés mondani valónk van. Püspöki igen jó kedélyes apa — de nem Claudiusnak való — egy-egy jó népszimmiénes még nem mindig jó Horáció — Polioibusban bár sok operetteszerű vonás van, de még sem egészen olyan mint don Calabázás de Brazéro... És azok a jelmezek! Az a prémes palást, s lilász főveg — melyben jó Claudius igazán nihilista — királynak nézett ki.

Lászné (Getrud) és Pécchy (Laertes) legalább nem rontottak azon a mit a vendégművész épített...

Palotay P. Ofelia szerepében bájos megjelenésén kívül, átértett alakítást is mutatott be. Hogy az örültséget idealizálta az nem baj — a szinpad czélja elvégre is nem az, hogy az érzelmeket, szenvedéseket mindég realizálva adja vissza. Hiszen az irodalomban is Feuillet jobban szeretjük mint Zolát — s az életben is jobban szeretjük azt az embert a ki szép és kedves dolgokat mond nekünk, mint azt, a ki a durva igazságokat tárja fel.

A darab különben meglehetősen megrövidítve adatott — s például egyik gondolatokban leggazdagabb része a temető jelenet — egészen kimaradt. Rendezés jó volt.

Julius.

Nevezések.

a debreczeni áprilisi havi versenyekre 1890.

Második nap, hétfőn április 21-kén. I. Debreczen sz. kir. város díja. 100 drb cs. és kir. arany, melyből 90 arany az első és 10 arany a másodiké. Távoltság 1400 méter.

1. Br. Hesslowa Richárd fhdn. (13. husz. ezs.) id. s. k. Irma 600 frt. 2. Gr. Cebrían István fhdn. (13. husz. ezs.) id. s. k. Kedves 3. Gency Zoltán ur id. s. k. Baba. 4. Geist Gáspár ur 4. é. p. k. Marcsa. 5. ifj. Gr. Zichy Béla hdn. ur (14. husz. ezs.) id. s. k. Rola. 6. Obermayer Ewald hdn. ur (9. husz. ezs.) 4. é. s. m. Arrov. 7. Harkányi János ur 4. é. p. m. Bitang. 8. Tersztyánszky Károly kap. ur (15. husz. ezs.) 6. é. p. k. Elbedavy 9. Chernel György ur id. p. k. Aga. (Elzárattott 9 nevezéssel.)

II. Totalisateur-verseny. 1000 frank. (E. d.) Távoltság 1600 méter.

1. Kutschenbach Sándor fhdn. ur (11. husz. ezs.) 3. é. p. k. Gerlicze tlv. 2. Horthy J. és Lázár B. fhdn. urak (13. husz. ezs.) 3. é. s. m. Zarándok tlv. 3. Br. Podmaniczky Endre hdn. (4. hv. husz. ezs.) 4. é. vlg. p. k. Botrány II. tlv. 4. Gr. Szirmay Sándor hdn. (4. husz. ezs.) 5. vlg. p. k. Melinda tlv. ap. Craig-Millar, any. Ara. 5. Pryhrady Elek hdn. ur (15. husz. ezs.) id. b. p. k. Melinda tlv. ap. Prinz Paris, any. Banilla. 6. Gr. Wickenburg Eduárd hdn. (3. husz. ezs.) 6. é. p. h. Mahdi tlv. 7. Gr. Baworowsky József 6. é. s. her. Anger tlv. 8. Gency Zoltán ur id. p. k. Lunette tlv. 9. Kyd Sándor fhdn. ur (2. husz. ezs.) 4. é. stp. k. Berenice tlv. 10. Merhal Ernő fhdn. ur (2. husz. ezs.) 4. é. s. k. Mathilde tlv. 11. Gr. Fürstenberg J. F. fhdn. (6. drag. ezs.) 3. é. p. k. Duches of Kisbér tlv. 12. Geist Gáspár ur 3. é. fek. m. Dongó tlv. 13. Ugyanaz 3. é. p. m. Hagy-ott tlv. 14. Ifj. Gr. Zichy Béla hdn. (14. husz. ezs.) id. s. m. Hercules flv. 15. Harkányi János ur 3. é. s. k. Weaner Madl tlv. 16. Ugyanaz 4. é. s. her. Sanyí flv. 17. Kutschenbach Sándor fhdn. ur (13. husz. ezs.) 3. é. her. Werd'icht tlv. 18. Chernel György ur 3. é. stp. k. Finally tlv. (Elzárattott 18 nevezéssel.)

III. Eladó verseny. 1000 frank. Egyleti díj. Távoltság 1600 méter.

1. Kutschenbach Sándor fhdn. ur (13. husz. ezs.) 3. é. p. m. Piczula 800 frt. 2. ugyanaz (13. husz. ezs.) 3. é. p. k. Gerlicze 800 frt. 3. Horthy J. és Lázár B. fhdn. urak (13. husz. ezs.) id. stp. her. Harcos 700 frt. 4. Br. Podmaniczky Endre hdn. 4. hv. husz. ezs. 4. é. vlg. p. k. Botrány II. 1000 frt. 5. Ghyecz Albert fhdn. ur (4. husz. ezs.) 6. é. stp. m. Péter 400 frt. 6. Gyömrőy Félix hdn. ur (4. husz. ezs.) 6. é. vlg. p. k. Demella 1000 frt. 7. Merhal Ernő fhdn. ur (2. husz. ezs.) 3. é. s. k. Comet 700 frt. 8. Gr. Fürstenberg J. F. fhdn. (6. drag. ezs.) 6. é. p. k. Maskara 800 frt. 9. Hanus László fhdn. ur (1. husz. ezs.) id. stp. m. Cyclop 1000 frt. 10. Geist Gáspár ur 3. é. fek. m. Dongó 1000 frt. 11. Ugyanaz 3. é. p. m. Hagy-ott 1000 frt. 12. Ifj. Gr. Zichy Béla hdn. (14. husz. ezs.) id. stp. her. Dido 1000 frt. 13. Obermayer Ewald hdn. ur

(9. husz. ezs.) id. p. her Fatalist 800 frt. 14. Harkányi János ur 3. é. s. k. Weaner Madl 800 frt. 15. Ugyanaz id. stp. k. Arbenne 700 frt. 16. Kutschenbach Sándor fhdn. ur (13. husz. ezs.) 3. é. s. her. Werd'ich 1000 frt. 17. Gr. Fürstenberg J. F. fhdn. (6. drag. ezs.) id. p. her. Friseur 1000 frt. (Elzárattott 17 nevezéssel.)

IV. Eladó akadályverseny. 1000 frank. Államdíj. Távoltság 3200 méter.

1. Br. Hesslowa Richárd fhdn. (13. husz. ezs.) id. s. k. Irma 600 frt. 2. Horthy István fhdn. ur (13. husz. ezs.) id. s. k. Asthore 300 frt. 3. Gr. Cebrían István hdn. (12. husz. ezs.) id. s. k. Kedves 300 frt. 4. Seydl Ferencz fhdn. ur (15. husz. ezs.) id. stp. k. Rva 400 frt. 5. Geist Gáspár ur 4. é. p. k. Kati 800 frt. 6. Ifj. Gr. Zichy Béla hdn. (14. husz. ezs.) id. s. k. Rola 800 frt. 7. Kiss József hdn. ur (15. husz. ezs.) id. p. k. Tücsök 100 frt. 8. Chernel György ur nev: Szakáll Mihály ur 5. é. sz. m. Lengyel 500 frt. (Elzárattott 8 nevezéssel.)

V. Nagy akadályverseny. 1200 frank. Államdíj. Távoltság 4000 méter.

1. Kutschenbach Sándor fhdn. ur (13. husz. ezs.) 6. é. s. k. Emma tlv. 2. Horthy István fhdn. ur (13. husz. ezs.) id. s. m. Criterion tlv. 3. Gr. Wickenburg Eduárd hdn. (3. husz. ezs.) id. p. k. Roxana tlv. 4. Gr. Starhemberg Vilmos fhdn. (7. husz. ezs.) 4. é. p. m. Baron tlv. 5. Gr. Fürstenberg J. F. fhdn. (6. drag. ezs.) 5. é. p. k. Czarewna tlv. 6. Ugyanaz (6. drag. ezs.) 6. é. p. k. Maskara tlv. 7. Geist Gáspár ur 6. é. p. k. Gólya flv. 8. Harkányi János ur id. stp. k. Arbenne tlv. 9. Ugyanaz 4. é. p. m. Bitang flv. (Elzárattott 9 nevezéssel.)

Kelt Debreczenben, 1890. évi április hó 11-én esteli tíz órakor.

Engeszer József, titkár.

Közgazdaság.

Az első magyar általános biztosító társaság mult hó 24-én tartotta évi rendes közgyűlést Csekonicus Endre gróf elnöke alatt. A közgyűlés határozatképességének constalálása után az elnök megemlékezett Andrássy Gyula gróf választmányi tag elhunytáról és felolvastatta a társaság mult hó 28-án tartott választmányi ülésének jegyzőkönyvét, melyben az elhunyt nemes grófnak a társaság körüli szerzett érdemei vannak méltatva. Majd felolvasták az elhunyt özvegyének, Kendeffy Katinka grófnőnek választat a társaság részvétirátára. A közgyűlés elhatározta, hogy a nemes gróf emlékére a közgyűlési jegyzőkönyvben is megörökíti és életnagyságu képet lefesteti a közgyűlési terem számára. Ezután Jeney Lajos aligazgató előterjesztette az igazgatóság évi jelentését, mely szerint a mult évben a tüzibiztosítási osztály nem mutat oly kedvező eredményt, mint 1888-ban és a jég és a szálltmányi üzletág ismét veszteséggel zárattak le. Mindezek daczára az 1889-iki üzlet és végeredménye ki-eligítő. A zárszámadásokban az összes üzletágak után kimutatott 758,009 frt 60 krt tevő nyeresémből az alapszabályszerű levonások után 480,955 frt 72 kr marad fenn. Ebből osztaléku minden egyes egész részvény után 160 frtjával 480,000 forintot fizetnek ki s a fennmaradó 955 frt 72 krt a jövő év számlájára viszik át. A társaság ez évben köz- és jótékony célokra 3250 forintot szavazott meg. A közgyűlés a felolvasott jelentést jóváhagyólag tudomásul vette a közhasznu intézetek részére előirányzott adományokat megszavazta, az igazgatóság indítványait elfogadta és a felmentvényt minden irányban megadta. Ezután a választásokra került a sor. Választmányi tagok lettek: Mikes Miklós gr., Schoeller Pál lovag, Jálies Kálmán, Andrássy Gyula gr. és Szapary István gr., felügyelő bizottsági tag pedig Giczey Samu.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Holnap szerdán, 1890. április 16-án, páratlan bérletben részben felemelt helyárrakkal, NAGYIMREUNAK a budapesti nemzeti színház első rangu művészeinek utolsó vendégfelléptéül:

BÁNK BÁN.

Történeti színmű 5 felv. Irta: Katona József.

MŰSOR:
Csütörtök 17. Örök törvény (Osillag Teréz I. v. j.) részben felemelt helyárrakkal páratlan bérletben.
Péntek 18. Tücsök (Csillag Teréz II. v. j.) részben felemelt helyárrakkal, páratlan bérletben.
Szombat 19. Vereskereszt ünnepi előadása általános szünetben.
Vasárnap 20. Pepita.
Hétfő 21. Náni.

Felelős szerkesztő és kiadó lapu'nszdomos: Vértési Arnold.
Főmunkatárs: Kározag Vilmos.

Arverési hirdetmény.

A debreczeni Iparegyesületi takaréék és hitelintézet zálogházában az 1889-ik év november havában elzalogosított, de ki nem váltott következő számu zálogtárgyak fognak a zálogház helyiségében 1890. április 30-án délután 3 órakor elárvereztetni:

- 11, 86, 60, 62, 85, 101, 106, 131, 202, 226, 341, 407, 417, 429, 434, 437, 447, 454, 505, 514, 532, 542, 544, 557, 560, 562.

Az iparegyesületi takaréék és hitelintézet igazgatósága.

Kunz József és Társa

DEBRECZEN, kistemplombazár.

Gyári raktár valódi rumburgi hollandi, irhoni creas és fonalváznakból;

asztalneműek, törülközők és zsebkendőkből.

SCHROLL BENEDEK FIA legjobb minőségű

siffon és fehéraru gyártmányainak bízományi raktára.

Saját gyártmányu fehérneműek, urak, nők és gyermekek számára.

Gallér és kezelők.

Menyasszonyi kelengyek teljes kiállítás elvállaltatik.

Kiadó

3 szoba és előszobából álló világos utczai lakás, kis-csapó-utca 373. szám alatt, továbbá:

Batthiányi-utcza 2163. szám alatt egy üzlethelyiség és ugyanott egy udvari lakás, mely áll 2 szoba, előszoba, konyha vagy 3 szobából.

Eladó

Szt. Anna-utcza 2533. szám alatti sarokház, mely üzlethelyiségnek is alkalmas. Mindezekről értekezhetni Kis-csapó-utca 373. szám alatt.

SZABÓ LAJOS FIAI

DEBRECZEN, RÓZSATÉR.

A tavaszi idényre raktárra érkeztek:

NŐI RUHASZÖVETEK, hozzávaló legújabb zsinórdiszek.

Nyári mosó kelmék: Cretonok, Indish-Foulard es Zephirek.

Nadrág szövetek.

Napernyők és esernyők.

Férfi Chiffon ingek.

SZÖNYEGEK, ÁGYTERITŐK, Papanok,

Női és gyermek harisnyák.

Színes és fekete selyemkendők.

Nagyválaszték: gyászszoövetekben.

